

SPIN VAN HET JAAR 2018: *STEATODA BIPUNCTATA*, DE KOFFIEBOONSPIN

De Koffieboonspin, *Steatoda bipunctata* (Linnaeus, 1758), is dit jaar verkozen tot de Spin van het Jaar 2018.

De Spin van het Jaar is een Europees project, waarin jaarlijks een soort wordt uitgekozen door een groep van Landelijke Europese vertegenwoordigers. Zij maken een keuze uit vijf soorten, die door het projectteam “Spider of the Year” van de European Arachnological Society worden geselecteerd uit de in Europa voorkomende spinnensoorten. Voorwaarde bij die selectie is natuurlijk dat de soort in alle landen van Europa voorkomt. Je kunt immers niet een land uitsluiten van deelname aan een Europees project.

De Koffieboonspin behoort tot de familie van de Theridiidae (Kogelspinnen), een soortenrijke familie, die vooral in de subtropen en tropen voorkomt. In Europa komen 228 soorten voor en in ons land 52 inheemse soorten. Daarnaast worden er regelmatig andere soorten van deze familie gemeld die niet eerder uit ons land bekend waren en sommige daarvan lijken zich blijvend te vestigen. Het aantal soorten kogelspinnen in ons land neemt daardoor langzaam toe.

De Koffieboonspin is in Nederland algemeen en vaak te vinden op en in gebouwen, op schuttingen en onder boombast. Volwassen exemplaren meten 5-7 mm, het mannetje zoals gebruikelijk wat kleiner en slanker dan het vrouwtje. Ze maken een warrig web met kleefdraden, zoals de meest kogelspinnen, en zitten overdag meestal verborgen in een spleet of kier en hangen 's avonds zichtbaar in hun web. De soort is gemakkelijk herkenbaar aan de ronde vorm van het achterlijf wanneer men het vrouwtje van de rugzijde bekijkt, en de kleur van een gebrande koffieboon, bruin-zwart, met een witte band langs de voorzijde en een lengteband van witte vlekken. Opvallend zijn de vier putjes op de rugzijde van het glimmende achterlijf. Van opzij gezien is de spin wat meer afgeplat, waardoor zij in een spleet kan wegkruipen. Op het slankere achterlijf van het mannetje valt de witte lengtestreep op, die enigszins variabel is en uit een reeks van driehoekige vlekjes kan bestaan. De poten zijn bruin met duidelijke donkere ringen. Bij het mannetje vallen de naar forse, verdikte palpen op, het kenmerk waarmee mannetjes van vrouwtjes kunnen worden onderscheiden. De paring vindt in de zomer plaats.

De eicocon met meer dan 50 roze eitjes wordt in het web opgehangen. Ze bewaakt niet alleen haar eieren, maar laat de jongen ook van gevangen prooien mee eten. Er zijn waarnemingen van jonge dieren rond een leeggezogen vrouwtje, maar het is niet bekend of dit algemeen voorkomt.

Foto's: Louis en Jan Westgeest.

Waarnemingen van deze soort, liefst met foto, kunnen worden opgestuurd naar Peter van Helsdingen van de Spinnenwerkgroep van EIS-Nederland / Kenniscentrum Insecten en Overige Ongewervelden (Peter.vanhelsdingen@naturalis.nl). Wat wij graag willen weten: plaats en datum van de waarneming, details over de plaats (in huis, raamkozijn, onder schors etc) en alle verdere gegevens over de biologie die te geven zijn (prooiresten, eicocon, jongen zichtbaar?).

PJvH

